Ч. 249. Недїля 2 (15) падолиста 1903. Рік XIII.

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адмінїстрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цїлий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40

Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цїлий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90

Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Угорска опозиция при роботї. — Новий дорадник царя. — Ситуация в Сербії).

Угорска опозиция забрала ся на ново до давної роботи і старає ся недопустити в палатї послів до ніякої ухвали, яка би їй не сподобала ся. На онгдашнім засїданю не хотїла она ніяк допустити Тїшу до голосу, котрий мотивував внесенє, щоби на порядку дневнім тогож засїданя поставити проєкт закона о континґентї рекрутів. Бесїдник старав ся виказати, що то найпильнїйший інтерес краю, що треба его як найборше полагодити, бо в противнім случаю настане ослабленє спільної армії. (Голоси: Нема спільної армії). Серед безнастанних криків кінчив Тїша дальше свою бесїду і сказав, що на случай неухвалення того закона управа войскова була би змушена задержати вояків ще через четвертий рік яко резерву запасову. Коли опозиция не допустить до ухваленя того закона, то обовязком більшости буде представити то народови яко найвисшому судиї. По довшій дискусиї внесенє Тїши ухвалено.

На вчерашнім засїданю станула на порядку дневнім справа континґенту рекрутів. Мінїстер гонведів, Ніїрі, заявив, що почуває ся до такого самого обовязку супротив справ войскових як і другі мінїстри. Реформи мають достаточну запоруку, що будуть переведені. Дальше просив бесїдник і відзивав ся до почутя людскости послів з опозициї, щоби своєю обструкциєю не робили пакости воякам з третого року, котрі тепер мусять довше служити. На случай ухваленя закона правительство постарає ся о випущенє вояків з третого року в піхотї ще перед Різдвом, але в кіннотї мусить задержати їх аж до Нового Року. — Пос. Околічані предкладав, щоби закон о рекрутах відложити аж до часу залагодженя справи відзнак войскових і мадярскої команди у войску. На тім закінчено засїданє а слїдуюче назначено на нинї.

Рівночасно з чуткою о наміренім уступленю російского мінїстра справ заграничних ґр. Лямсдорфа, подають нїмецкі ґазети ще й другу о новім дораднику царя. Берлиньский Lokal-Anzeiger пише в сїй справі: Що цар чує безсильним супротив російскої бюрократиї, видко хоч би лиш з того, що він шукає собі дорадників і приятелїв з помежи людий, котрі не займають ніяких урядових становищ. До таких належать: кн. Мещерский, Демчиньский, окулїст Филип і Клопов, а тепер на великий страх російскої бюрократиї став дорадником царя новий чоловік Безобразов, котрий ще до недавна був дїйстним позаслужбовим радником державним а нараз став державним секретарем царя.

Іменованє дїйстного радника державного секретарем державним єсть в Росиї дуже великою відзнакою і она дістає ся лиш рідко якому навіть найвисшому достойникови, а Безобразову дістала ся она по слїдуючій, характеристичній на російскі відносини подїї. Коли мінїстер Вітте здавав цареви звіт о вдоволяючім станї манджурскої зелїзницї, відозвав ся цар до него: А Безобразов каже, що зелїзниця зле будованана. На то відповів Вітте: Невже-ж Ваше Величество мають більше довіря до приватної особи як до свого секретаря державного і мінїстра? Вскорі потім слїдувало іменованє приватної особи секретарем державним. Перед двома роками оснував Безобразов акцийне товариство, до котрого належить також і кількох великих князів і одержав концесию на експльоатацию лїсів і копалень в Кореї. До сего товариства приступив навіть сам цар з капіталом 500.000 рублів. Безобразов вплинув також на царя, щоби той установив на далекім всходї намістництво з як найобширнїйшим кругом дїланя і повновластию. Се була найважнїйша причина, задля якої Вітте подав ся до димісиї. Вплив Безобразова на

---

3)

ЗБИРАЧКА ОЛИВОК.

Кретийске оповіданє.

(З новогрецкого — Арґіріса Гефталїотіса).

(Дальше).

Дикий плач та непомірний сьміх піднимав вітер на своїх крилах і розносив на всї сторони сьвіта. Асіма прислухувалась сему осудови своєї недолї і нараз єї немов шпигнуло в печінку, а ум закрила мрака. І мигнула їй думка зірвати ся, кинути ся із скали в пропасть і разом з тїлом розторощити раз на завсїгди всяку тугу та всяку надію.

І коли так погадала, кинула мимохіть зором в глубоку долину, повела ним аж на сам конець, до тамтої частини села і коли єї зір спинив ся на вершках високенних дерев, що заступали село, пригадала собі нечайно вчерашну стрічу і вибухла судорожним плачем. Та слези в так важкім горю видали ся їй мабуть дитиньством, бо втерла їх поволи запаскою і потонула в глубоких думах.

Нїма, глуха та неповорушна, без віддиху, сидїла там як статуа, котрої нїхто не бачив та не пізнав. Нараз почула з заду кроки; схилила ся і побачила двох молодих людий, що з рушницями на раменах ступали стежкою до гори. Се був Панаґосів брат Яніс і его вуйко Міхаліс. Ішли полювати на заяців. Наближали ся поволи, втомлені стрімкою дорогою. По кількох хвилях надійшов ще третий. Се був Панаґос. Якраз в тій порі, коли умовив ся війтись з Асімою на тамтім кінци села, в околици своєї посїлости.

Дрож обуреня прошибла розлючену збирачку оливок. Хотїла підняти камінь і кинути на него. Поступилась два кроки взад, щоби єї не побачив. Але Панаґос перейшов ненарушений і цїлий дальше, а Асіма лишилась на місци несамовита, як сновида, що не знає, де она. Їй здавало ся, що чує в своїм тяжко скатованім мозку приказ страшного вампира, щось, що з кождою хвилею росло, від сонної мрії до думки, від думки до обміркованої постанови. Она помстить ся на нїм тисяч разів страшнїйше, як марним каменем; набавить его внутренною невилїчимою недугою, стане чарівницею і наповнить его дім моровим повітрєм та знищенєм, не при помочи рідких зїл та комах, але страшенною їдию свого язика.

На єї чолї засяла тепер відрада. Немов сонїшний промінь сплив на неї з таємних сьвітів і приніс полекшу. Асіма не чула вже болю душі. Не тому, щоби закорінений глубоко біль нараз вилїчив ся, але шниряючи між картками свого серця она знайшла неоцїнений бальсам, який добула на верх: месть, месть женщини, супротив котрої найбільше затроєна стріла або найвлучнїйша куля є безуспішна.

Як сороката, мінлива змия із своїм гнучким тїлом, як тиґриця із своїм оком, як чарівниця із своїм зловіщим усьміхом, як нічна опириця в своїй грізній появі — так она спішила домів, до села.

Вже темнїло, коли доходила до своїх сусїдів. Всї женщини були вже повернули і зібрали ся перед єї дверима, щоби розвідати язика, наговоритись доволї про кожду дрібницю, навіть про будучність Крети.

Всї замовкли і нишком усьміхали ся, взираючись на себе скоса, коли надійшла Асіма. Але она не робила собі з того нічого; навпаки рада була разом з ними кричати і сьміяти ся, і то ще дикше, як они.

— Ов! Ти певно жартуєш з нами, як на першого цьвітня, коли переходиш так безжурно, начеб нічого не стало ся? — каже до неї одна знакома.

— Чи ти не тїшиш ся, що я сама хотїла зловити ся в его сїти, тілько ти бояла ся помилитись? — говорить Асіма до приятельки вічливо, усївши біля неї на порозї. — Поганець шептав менї до уха облесні слова, а я дурна вірила, начеб не знала, що він лїтами мав зносити з Міхалиною, ще з тої пори, як хотїв з нею оженити ся, та до заручин не прийшло, бо був ще малолїтний.

— Боже! — скричали всї сусїдки.

— Боже! — повторяє одна з них і встає; була найгрубша, найвисша і найбільше язиката зі всїх. — Тепер розумію всьо, що бачила на власні очи; та же нинї в білий день я бачила єї за селом, зараз коло оливника Панаґоса. Най Господь заступить наші дївчата перед такими людьми!

Се нове і більше відкрите ослабило зараз инші, менші. Навіть везир не вмів би лїпше замотати дїло, як Асіма. Двома таємними стрілами відвернула від себе страшні глузованя людий і струтила Панаґоса в тисяч раз страшнїйшу пропасть.

політику российску на далекім всходї став так сильний, що мінїстер війни Куропаткін і ґраф Лямсдорф подали ся були також до димісиї, але не одержали еї; однакож їх димісия єсть принципіяльно порішена.

Чутку о наміреній абдикациї короля Петра заперечують урядово, кілько разів она появить ся, а мимо того, як доносять з Білграду до берлиньского Tagblatt-у, лежить в тім щось правди. Король сам поки-що не дуже має охоту зложити корону і зречи ся панованя, але верховодяча партия пре єго до того і хотіла би, щоби він зрік ся панованя в користь свого малолїтного сина. Тодї можна би установити реґентию, а партия убийників мала би тодї зовсїм свобідні руки і робила би, що хоче. Стан річий в Сербії єсть непевний, а можливість грізної зміни не виключена.

Новинки.

Львів дня 14-го падолиста 1903.

— **Іменованя.** П. Мінїстер справ внутрішних поклинав старосту з титулом і характером радника Намістництва, Володислава Федоровича, до служби в ц. к. Мінїстерстві справ внутрішних.

— **З ц. к. краєвої Ради шкільної.** П. Мінїстер віроісповідань і просьвіти надав Як. Петришакови, емерит. управителеви 4-кл. школи в Чесанові, в признаню єго довголїтної успішної працї учительської титул директора. — Краєва рада шкільна визначила: о. Вал. Волча, директора мужеської семинариї у Львові на представителя учительства до окружної ради шкільної міської у Лквові, а Ів. Войціховского, директора женьскої учительскої семинариї у Львові, на такогож представителя до ради шкільної заміської у Львові. — Краєва рада шкільна затвердила вибір Ант. Жураковского, управителя 2-кл. школи в Черниховцях на представителя учительства до окружної ради шкільної в Збаражи. — Краєва рада шкільна іменувала суплєнтами в середних школах: д-ра Герм. Моймира для ґімназиї в Ряшеві, Сим. Копитка і Едв. Кострежевского для ґімназиї V-ої у Львові і перенесла суплєнтів: Ад. Данецкого з ґімназиї в Дембици до ґімназиї в Дрогобичи, Іґн. Шаду з ґімназиї в Дембици до ґімназиї в Ряшеві, Стан Збієвского з ґімназиї в Дрогобичи до ґімназиї в Дембици і Авг. Квециньского з ґімназиї в Ряшеві до ґімназиї в Дембици.

— **З Видїлу драматичного товариства ім. Котляревского.** Засїдане Видїлу тов. ім. Івана Котляревского відбуде ся дня 16 с. м. о год. 7 вечером в комнатах тов. „Союз“ ринок ч. 10. Просить ся усїх пп. видїлових і їх заступників, аби явились на засїданю.

— **В справі Лисенкового ювілею.** Заряд ювилейного комітету оповіщує: До тепер зголосили ся вже всї провінцональні Бояни до участи в концертї, з виїмкою снятиньского, котрий в послїдних часах стратив кілька визначнїйших сил, проте якз здекомплетований, не може піднятись вистудіюваня будь-що-будь досить тяжких кантат. Отсим взиваємо видїли всїх Боянів, щоби як найскорше подали нам поіменний спис членів, які рефлєктують на знижене карти їзди, бо в противнім случаю буде за пізно. При поодиноких особах належить подати заняте (передовсїм мужчин) та чи має у кого у Львові замешкати, а в случаю коли нї, чи сам постарає ся — чи для него постаратись? — Засїдане видїлу „Союза сьпівацких і музичних товариств“ враз з всїми предсїдателями поодиноких субкомітетів відбуде ся в понедїлок дня 16-го с. м. в комнатах „Висшого Інститута Музичного“ при ул. Трибунальскій ч. 6 о годинї 7 вечером. Тим П. Т. Товариствам, що будуть складати Адреси Ювилятови, а суть в клопотї, хто би се відповідно виготовив, подаємо до відомости, що такі річи виготовляє артистично п. Гулевич, урядник „Днїстра“ у Львові.

— **Страшний злочин.** Жінка друкарского робітника в Берлинї, Вінтерштайна, котрий находить ся тепер в заведеню для грудних недуг, повісила онозди рано трех своїх синів (від 4 до 7 лїт) а опісля зголосила ся в полїциї.

— **Торговець живим товаром.** Краківска полїция арештувала оногди Якова Каца, що леґітимував ся американьскими документами. Він хотїв оженити ся в Кракові з одною молодою жидівкою, однак тимчасом виявило ся, що Кац має жінку і троє дїтий. Полїция підозріває, що він займає ся торговлею живого товару.

— **Пожар фабрики.** З Лоди доносять, що вї второк дня 10 с. м. вибух там перед 6 годиною рано пожар в великій ткацкій фабрицї Фридриха Абля. Жертвою огню упало цїле внутрішне фабричне уряджене, 60 варстатів і богато вже готового вовняного сукна. Шкода виносить понад 200.000 рублїв, 270 робітників найшло ся нокищо без хлїба.

— **Позов абонента.** Росийска часопись „Харковскія Губернскія Ведомости“ змінила сего року редактора, а разом з ним змінила ся і тенденция часописи. Один із передплатників, адвокат Шидловский, видав задля того редакциї процес о уневажнене передплати і зворот належитости до кінця року. Шидловский просив о візване знатоків під услівєм, щоби ними не були редактори: Ґрінґмут, Юзефович і Крушеван. По нарадї судиї відкинули жалобу Шидловского, бо редакция не обовязана звертати передплати.

— **Поганий злочин.** В Лявн, в Чехах викрила жандармерия в домі одного хлїбороба страшний злочин. Іменно родина Лянґерів взяла через 3 роки в пивници і морила голодом старого Лянґера по причинї, що Лянґер мав кількатисячний запис, а родина хотїла єго конечно добути.

— **Експльозия в фабрицї пороху.** В Петербурзї вилетїла оногди у воздух фабрика пороху Попова, при чім 9 осіб стратило житє, а дуже богато людий поранило ся.

— **Самоубийство міліонера.** В Казанлику, в Болгариї відобрав собі житє один із найбогатших Болгар, Ботев Палазоблю. По найспокійнїйшій розмові із старенькими родичами удав ся він до покою брата і відібрав собі там житє вистрілом з револьверу. То убийство викликало загальне враженє, тим більше, що причина того кроку невідома.

V.

Як стерво, кинене в замешкалї сторони, починає з години на годину все більше заражувати воздух запахом гнилї, так діяло ся в нашім любім та веселім селї; ледви розсатанїла збирачка оливок влила до него одну каплю своєї їди, а вже немов повіяв вітер і розніс заразу від улици до улици, з дому до дому, з уст до уха. В цїлій Парамітиї гудїло від нечестної клевети, аж до околичних сїл. Все слухало страшної тайни, все судило, осуджувало і відстрашувало! Все, аж до тих, що насамперед мусїли щось знати, котрим правдивий приятель мусїв щось шепнути до уха, щоби, коли в тім нема зерна правди, боронити принаймеьше чести нещасної жінки.

Між тим за два дни вмішали вже героя в справу. Вмішали також Манолїса, вірного робітника Дімітрія, загонистого, упертого і завзятого брата Міхаліса. Манолїс, котрий обтинав єму і очкував знаменито оливи, полошив єму знаменито заяцї, котрий також в народних боях перший доносив свому панови про турецкі кривки, засїдки і сторожі, він і тепер розвідав все і доніс свому панови з всякими прикрасами та придабашками, які вішали на него людскі язики.

Дімітрі ловив огонь як запальний кніт, коли се почув. Сейчас і єму тоті недоспілі заручини давали богато до думаня. Він довго не говорив слова, лиш пригризав затиснені губи, начеб хто встромив єму в печінку ніж.

— Іди до своєї роботи! — сказав нагло до свого робітника. — То дурниця. А рознеси і ти, що се злобні клевети наших ворогів!

— Не журися, пане! — З тими словами Манолїс відійшов здивований лицем пана.

Та й Дімітрі не дармував, але побіг просто до свого брата Міхаліса. Коли йшов, в нїм кипїло, не тому, що був братом, але тому, що єму здавало ся, начеб він сам був Міхалїсом і був заздрістний. Так ревно він заняв ся судьбою брата ще від тодї, коли старав ся о Васілїку для него, а журив ся ними з тої нагоди так дуже, начеб були єго дїтьми, бо сам був вдівцем і бездїтним.

Справдї було чудо, що єго не разила апоплєксия. Всї демони підозріня збудили ся в єго мозку і шниряли в єго нутрі, серци і печінцї. Ішов як божевільний. А що був з природи драздивий, так ще роздував в собі неповздержну лють. Не питав нїчого і нїчого не хотїв питати. Сліпа, дика сила перла єго до одинокого суду і рішеня, злого і несправедливого. Або знов в однїй хвили в єго серци зродила ся одинока жажда самому кинути ся, вхопити братову Михалину за горло і задусити як курку, щоби увільнити брата і себе від нечести. О невдячна, лукава, двоязична руда голово! Навіть єї волосє видавало ся єму тепер замість русявого червоним!

Стрінув ся з Міхалїсом на місци, де перед двома годинами в полудне з ним розлучив ся. Станув перед ним, все нїмий, все тремтячи на цїлім тїлї. Глядів єму в лице холодним, пронизливим, несамовитим, прямо смертельним зором.

— Що тобі, Дімітрі? Ти нездоров? — питав Міхалїс.

— Ходи лишень дальше, а я тобі скажу — відповів швидко придавленим голосом.

Оба брати опинили ся в подальшім закутку і коли Дімітрі глянув дико в напрямі села, сплюнув, кленучи дико, у воздух, немов бачив там когось, що не міг єго собі в своїй ненависти уявити, і звернув ся тодї до брата:

— Міхаліс, ти спиш, чи що?

— Та скажи, що тобі? Не муч мене!

— Не вже ти на віки був би не здогадав ся, що сука тобі невірна?

— Яка, брате? Моя жінка?

— Ну, а хтож, нещасний! Та й що ти з таким розумом не став черцем а не чоловіком, до того такої жінки!

І Дімітрі здрігнув ся від голови до стіп.

— Ходім до тебе, братчику, чого сидиш тут і верзеш менї Бог зна' що? З ким мала би бути невірна і звідки доки?

— Звідки доки? — питає Дімітрі здивований. — Га, від твоїх косих очий до лайдацтва Панаґоса!

— Панаґоса!

Міхалїс немов скинув із своїх грудий важкий тягар. Віддихаючи лекше, сказав:

— Дімітрі, як ти можеш тут сидїти і повторяти сплетнї за тими збирачками оливок? Лїпше ми довідаймо ся, хто їх перший пустив і злупім єму живцем шкіру.

— Слухай, Міхалїс! Ти є дитина і остане́ш до смерти дитиною. Тут не ходить о дїточу игрaшку. Я й ти на сьвітї не сам, але цїла наша родина. Тому ти зараз з ним обчисли ся, щоби ми позбули ся ганьби.

Сказав се спокійно та рішучо.

— Алеж як-би я щось такого мав зробити, почав би наперед від жінки. Іди в спокою, мій дорогий, се дурниця, кажу тобі. Ти не знаєш Васілїки. Навіть Панаґоса не знаєш.

І відвернув зажурене лице на другий бік.

— Я єї не знаю? — відповів Дімітрі, сїпнувши брата за рукав. — Чи ти знайшов коли людий, котрі-б не пронюхали.... — Відтак говорив поважним і тремтячим голосом: — Іди, кажу тобі, і почисли ся з ним. Я то собі присяг, иншого виходу нема.

Міхалїс знав, що Дімітрі не любив жартів. Єго душу почали налягати чорні хмари. Як єму переконати брата, що тут зайшла похибка, як єму боронити свій спокій і своє щастє, яке так нагло почало котити ся в пропасть! Він думав і думав нещасний, а відтак звернув ся до Дімітрія:

— Я піду і заставлю на него лапку, а скоро се правда, так спіймаю обоїх.

— Іди і застав лапку. Що найбільше проживемо в сей спосіб оден соромний, безчесний день довше.

— До вечера будемо знати. Або житє або смерть!

— **Невинно засуджений.** З вязниці в Кіль випущено онодги муляря Бурмайстра, котрого засуджено перед 26 лїтами на дожизненну вязницю. Він брав участь в 1877 р. в нападі, який урядив єго батько в цїли рабунку на млин Дамсдорф. В часї того нападу убито мельника разом з жінкою. Коли злочин вийшов на яву, батько Бурмайстра — знаний злодій і вже кілька разів судово караний, випер ся убийства. За те признав ся до всього єго син. Суд присяжних в Кіль засудив обох на смерть, однако монарший декрет замінив їм кару на дожизненну вязницю. Отець помер в 1896 р. Тодї зізнав єго син, що то небіщик допустив ся убийства, але він приймив сей злочин на себе, бо бояв ся, щоби батька не засуджено на смерть. Суд розглядав ту справу 7 лїт і довів вкінци до того, що Бурмайстер вийшов з вязниці. Він має тепер 51 лїт, а з родини живе ще єго мати, 91-лїтна старушка.

— **З Золочева** пишуть: Тутешний різник Тим вийшов раз вечером з дому. Ледве уйшов кілька кроків, напали на него два напастники, повалили на землю і почали в єго кишенях шукати за грішми. Нападений покляв ся, що лишив гроші дома і аж тодї дали єму напастники спокій. Напастників Яблоньского і Панькова засудив суд на 3-місячну вязницю.

— **Смерть пиячки.** При ул. Зборовских ч. 16 у Львові померла тамтої ночи 60-лїтна послугачка Щепаньска. Лїкар міский ствердив, що Щепаньска померла внаслїдок надужитя алькоголю.

— **Помер** о. Тимотей Лисяк, сьвященик-ювілат, парох в Корчеві, угнівского деканата, дня 8 с. м., в 76-ім роцї житя, а 51-ім сьвященьства.

ТЕЛЕГРАМИ.

Відень 14 падолиста. Долїшно-австрийский сойм закрито вчера. — Стан здоровля міністра просьвіти Гартля трохи поліпшив ся.

Будапешт 14 падолиста. Партия независимости ухвалила на вчерашнім засїданю вести як найострійшу борбу против предложень войскових.

Будапешт 14 падолиста. Пос. Іванка виступив з лїберальної партиї з причини, що не годить ся з войсковою проґрамою партиї. — Мадярскі ґазети доказують, що тепер розпічне ся борба, котра закінчить ся розвязанєм парляменту.

Господарство, промисл і торговля.

— **Цїна збіжа у Львові** дня 13 падолиста. Цїна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 7·80 до 8·10; жито 6·40 до 6·60; овес 5·60 до 5·80; ячмінь пашний 5·— до 5·25; ячмінь броварний 5·75 до 6·—; ріпак 9·25 до 9·50; льнянка —·— до —·—; горох до вареня 7·50 до 8·50; вика 5·25 до 5·40; бобик 5·25 до 5·50; гречка —·— до —·—; кукурудза нова 6·25 до 6·50; хміль за 56 кільо 180·— до 200·—; конюшина червона 55·— до 65·—; конюшина біла 60·— до 78·—; конюшина шведска 45·— до 60·—; тимотка 22·— до 24·—.

Надіслане.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

І з тими словами Міхаліс відійшов, полишаючи Дімітрія самого.

Безталанний, сердешний Міхаліс! Три роки був одружений, три роки було єго домове житє раєм, з улюбленою Васілікою, що була вправді жінкою самовільною, навіть за мужескою, між тим коли він був добрячим і мягкого серця, але все таки можна було видержати. Доси їх житє було чистим золотом, хоч жінка панувала трохи безоглядно. Навіть їх смак годив ся, хочби ходило о найліпшу їду. А що до вірности та любови, то їх серце було одною цїлостию. І тепер він мусить в своїм чистім домі заставляти лапку, бо переслїдують їх лихі язики. А нехай пронюхає се жінка, що за Меґера стала би з неї! І зовсім справедливо, бо немилосердний сьвіт струнув також її в пропасть ганьби, як тілько инших, хоч в нічому невинувата, хоч про ніщо й не снила! Справдї, безталанний та нещасний той Міхаліс!

По дорозї стрінув ся насамперед з Панаґосом на єго посїлости. Просив єго, щоби о одинайцятій вечером був у него дома, бо підуть на заяці. Вечер гарний, місяць в половинї повні.

— Та чому нї? — відповів Панаґос із своєю розважною усьмішкою і мимохіть почухав ся за правим ухом, так собі з молодечої сваволї.

Міхаліс пішов просто до дому. Війшов до хати як грішник, около десятої години, і сказав до жінки:

— Васіліко, нинї вечером вибираємо ся з Панаґосом на заяці; я запросив єго сюди на десяту годину. Знаєш, що я йду все поволи під гору; отже як прийде, скажи єму, щоби дожидав там, де ми були в понедїлок. Він вже знає. І держи дома пса, щоби Панаґос єго забрав. Коли оден мене загубить, знайде другий.

І з рушницею на плечех виходить на двір та зачиняє двері. Осторонь за домом, яких десять кроків стояла шопа на сїно та на оливки. Міхаліс закрадає ся до неї тихо, замикає ся із середини і дожидає Панаґоса, глядячи крізь шпару, що він буде робити. Чи зайде до хати чи піде просто в гору?

Раз збирає єго пустий сьміх із своєї глупоти, а раз мало печінка єму не пукне, коли погадає, якої нужденної підняв ся ролї. — Вже пора єму надійти — пробурмотів нещасний до себе і трохи успокоїв ся. По довгім дожиданю наближила ся немила хвиля.

О одинайцятій годинї прийшов Панаґос з рушницею і крикнув вже здалека на Міхаліса. Жінка отворила двері, і коли вискочив пес та став коло него лестити ся, сказала єму, що Міхаліс вийшов ще перед годиною і дожидає єго на горі.

— Та чому не зайдеш на хвилю до середини? — питає Васіліка дальше.

Міхаліс здригнув ся з жаху, коли почув ті запросини жінки, і мало не повалив ся на землю.

— Нї, я піду, бо він буде ждати.

І Панаґос пустив ся з псом під гору. В тій хвили Міхаліс чув ся спорідненим з самим султаном. Втїшний вискочив тихцем з шопи на дорогу і заким Панаґос станув на умовленім місци, Міхаліс, що як Асіма в понедїлок вечером видрапав ся манівцями на гору, сидів вже межи корчами і сьпівав щось під носом, дожидаючи, аж прийде властивою стежкою Панаґос.

Забавили ся за заяцями вже з годину. Застрілили два. Тодї звернув ся Міхаліс до своєяка і сказав:

— Знаєш що, дорогий Панаґос, я нинї в добрім гуморі. Підеш зі мною на бенкет з тих заяців, таки ще нинї.

— Не зла річ. Дуже добре.

За пів години був Міхаліс з Панаґосом дома, а Васіліка приготовляла заяці в кухни. Для гумору випили наперед горівки, а коли прийшла на стіл їда, забава йшла знаменито. Вино з кісамоского винограду плило без впину. Васіліка пила раз за разом при перекусцї, яку даєсь звичайно жінкам до вина.

— Жінко! — крикнув Міхаліс — така забава не лучає ся що дня. Музика! Музика має явити ся!

Не довго тревало, як поплили легкі як дим тони скрипки, і бач! — парні завели вже танець. Васіліка прилучила ся також і обняла сама провід, висока як вежа, з хустиною в руцї, вимахуючи нею як хоругвою.

Вскорі надійшло ще двох, трех приятелів з сусїдства і станули собі до гульби. Відтак прибули ще й з инших сусїдских домів брати і свояки Міхалини, мужчини і женщини, і так наповнила ся цїла хата голосами та сьпівом. Навіть стара мати, що давно забула свої веселощі, і она плескала кощавими долонями і сьміяла ся, показуючи оден зуб. То була правдива забава, що розходила ся гомоном аж на улицю.

Саме о тій годинї виставив також Дімітрі свій ніс з хати, щоби подивити ся, як стоїть дїло з лапкою. І замість лапки, що він бачить та чує! Бенкет і радісний вереск! Мало не збожеволів з пересердя. Та мав на стілько розваги, що отямив ся і дав спокій, не з добродушности, але щоби не викликувати ще більшого гамору. Запанував над собою і пішов дорогою дальше, туди, де стояла юрба людий і став з ними жартувати, не питаючи, чи серед пітьми кого бачить або нї.

— А хтож то такий суджений нинї вечером? — відозвав ся жіночий голос з темряви. Се був голос Асіми. Она тїшила ся здалека тою забавою, яку устроїли немов нарочно на те, щоби сьвіт вірив в її сплетнї.

Ті слова вистарчали для Дімітрія. Він пішов просто до дому. Ніч провів на ногах, не зажмуривши ока.

(Дальше буде).

ОГОЛОШЕНЯ.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом И. Недопада. (Телефона число 527).